

Interreg - IPA CBC
România - Serbia

Experiență VIA DELIBLATICUM

Cooperare dincolo de frontiere

Atractivitate pentru
turism sustenabil

www.romania-serbia.net

CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI
Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura.
www.banatgreenway.com

Despre Banat

Banatul este o regiune geografică și istorică în Europa Centrală împărțit în prezent între trei țări:

- **în partea de est** se află în vestul României (județele Timiș, Caraș-Severin, Arad, la sud de Mureș, în partea de vest a Mehedinți),
- **în partea de vest** în nord-estul Serbiei (Banatul sârbesc, mai ales inclus în Voivodina, cu excepția pentru o mică parte inclusă în Belgrad Region),
- **și o mică parte de nord** în sud-estul Ungariei (județul Csongrád).

Banatul este o parte a Bazinului Panonic mărginită de Dunărea la sud, râul Tisa la vest, râul Mureș la nord, și Munții Carpați de Sud la est.

Proiectul CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura

"Coridorul Drumului Verde al Banatului" este un culoar verde liniar de lungă distanță, cu trasee locale tematice, o rută turistică specific destinată turiștilor ne-motorizați, un nou și distinct produs turistic regional pentru turismul de agrement și ciclism, care leagă oamenii de natură și patrimoniul cultural regional, prin servicii noi și inovatoare, și informații integrate.

Comoara ascunsă din Munții
Banatului și Câmpia Banatului

Zona de proiect acoperă județul Caraș-Severin și parte a Banatului de Sud, din zona de frontieră româno-sârbă, prin coridorul verde liniar care leagă Munții Banatului (RO), Dunărea și Dunele de Nisip din Banat, regiunea Rezervația naturală "Deliblatska pešcara" (SRB).

Interreg - IPA CBC
România - Serbia

Proiectul este finanțat de UE prin programul INTERREG IPA CBS România-Serbia. Proiectul include acțiuni de stimulare a colaborării public-privat și de integrare a tuturor părților interesate din turismul regional, prin servicii și informații inovatoare și complementare, stabilirea rețelei de servicii potrivite ciclismului și certificări conform standardelor internaționale, respectiv promovarea experiențelor noi, autentice prin utilizarea noilor tehnologii (IT), în zonele rurale, de-a lungul Coridorului Drumului Verde al Banatului.

4 trasee locale tematice interactive pe Coridorul **Drumului Verde al Banatului**:

1. **Explorare - Traseul Artei Naive** - conectare UNESCO "Centrul editorial mondial dedicat artei naive", galerii, case etno și muzee și locuri de popas în satele Kovacica, Uzdin și Padina (Serbia).

2. **Experiență - Via Deliblatium cu Traseele Vinului în Nisipurile Deliblato** - peisaj rural, experiența naturii și cea de degustare, în regiunea Nisipurilor Deliblato - "Sahara Europeană", aflată pe lista UNESCO a Patrimoniului Natural Protejat, Dolovo - Poarta de vest a "Nisipurilor Deliblato" și regiunile cu istoric viticol, respectiv podgoriile din zona Nisipurilor Deliblato (Serbia).

3. **Escoperă - Traseul Dunării în Banat** - natura și cultura de-a lungul malului stâng al Dunării în Banat, în Serbia și România

4. **Aventură - Traseele Munților Banatului** - leagă satele Cornereva, Parcul Național Domogled - Valea Cernei și Băile Herculane, locuri istorice și mediul rural de o deosebită valoare naturală și culturală (România).

Via Deliblatium cu Traseele Vinului în Nisipurile Deliblato - peisaj rural, experiența naturii și cea de degustare, în regiunea Nisipurilor Deliblato - "Sahara Europeană", aflată pe lista UNESCO a Patrimoniului Natural Protejat, Dolovo - Poarta de vest a "Nisipurilor Deliblato" și regiunile cu istoric viticol, respectiv podgoriile din zona Nisipurilor Deliblato (Serbia).

Este o parte din traseul comun transfrontalier între Serbia și România, aparținând rețelei "Banat Greenway Corridor", care oferă o abordare a zonelor protejate, a siturilor istorice și a mediului rural de valoare naturală și culturală deosebită.

SAHARA EUROPEANĂ - DELIBLATICUM

Conform originii sale, Nisipurile Deliblata reprezintă un fenomen unic în Europa. Acestea își au originea în epoca de gheață, formându-se din straturi puternice de nisip eolian de tipul silicat-carbon. Nisipul liber reprezenta o mare problemă, deoarece puternicul vânt košava l-a împrăștiat în întreaga zonă a bazinului Panoniei. Prin urmare, Dunele Deliblata au fost numit "**Sahara europeană**" sau "**cel mai vechi deșert din Europa**". Împăduririle terenului de nisip a început din vremea Mariei Tereza.

Vântul košava a format în relief dune explicite cu altitudini cuprinse între 70 și 200 de metri. Climatul continental moderat, lipsa cursurilor de apă de suprafață și solul nisipos au format un mediu specific, inzebrat cu o floră separate - Deliblaticum.

Dunele Deliblata este cel mai mare teren de nisip continental european și este situat în Banatul de Sud între Dunăre și pantele vestice ale Carpaților, de-a lungul drumului regional între Belgrad și Timișoara.

Întreprinderea publică Vojvodinašume, Forest Estate "Banat" Pančevo gestionează rezervația naturală peșcăra (SNR) Dunele Deliblății.

Valorile naturale:

- ◆ Cea mai importantă regiune de stepă din Europa.
- ◆ Gresie caracteristică de stepă și păduri cu ecosisteme cu un mozaic unic de mediu și o floră și faună tipică.
- ◆ Flora bogată, cu mai mult de 900 de specii, subspecii și varietăți de plante - este bogată în rarități, relict, endemice și specii sub-endemice.
- ◆ Printre rarități floră ar trebui să accentueze anumite tipuri de așezări de stepă, iar pentru unele dintre ele terenul nisipos este aproape singurul de acest fel unde încă se mai găsesc localități rămase în Serbia.
- ◆ O zonă de lângă Dunăre este un loc important de întâlnire a faunei

Karn, Željko Popov

ornitologice mlăștinoase și reprezintă singurul loc de cuibărit stabil al cormoranului în Serbia și locul de cuibărit al multor specii de rarități naturale.

- ◆ Acest loc este ultimul de acest fel și reprezintă cea mai mare oază de nisip-

stepă și vegetație forestieră care a dominat câmpia Panoniei. Acesta este unul dintre cele mai importante centre europene de bio-diversitate.

- ◆ Aproximativ 40 de specii de plante și mai mult de 200 de specii de animale, care au statutul de raritate națională.

Rezervația Naturală Specială "Deliblatska peșčara" NISIPURILE DELIBLATA

Informații

Numele de bunuri naturale protejate: Nisipurile Deliblata / Deliblatska peșčara

Tip: **Rezervație naturală specială**

Categorie: **Categoria I, bunuri naturale de importanță excepțională**

Clasificare IUCN: **categoria IV, zonă de Management pentru habitat și specii.**

Statut internațional: **DPI (Domeniu al păsărilor importante) Regiunea (1989), The Swan Pithead**

Rezervație a Biosferei în domeniul de aplicare al UNESCO-programul MAB (2001)

Regiunea RAMSAR (2006) inclusă în lista de regiuni cu potențial botanic important din Serbia, și în lista de potențiale regiuni deținătoare de smaralde. Este pe lista preliminară de moștenire LUME sub protecția UNESCO.

Regimul de protecție: **regim de protecție de gradul trei.** Poziție: **Serbia, Vojvodina (Banatul de Sud)**

Poziție geografică Punct central: **44°53'53"N - 21° 07'35"E** Zonă protejată total: **34,829.32ha**

Scop: **135.380km**

Altitudine: **între 70 and 200m**

SAHARA EUROPEANĂ

Nisipurile Deliblato sunt cele mai mari gresie continentală europeană.

Traseele & Locații VIA DELIBLATICUM

POARTA DE VEST A "DELIBLATSKA PEŠČARA"/"NISIPURILOR DELIBLATO"

Poarta de Vest a "Nisipurilor Deliblato" - de la intersecția drumului spre Dolovo, pe drumul regional Belgrad - Pančevo-Kovin-Bela Crkva (134) - trecere a frontierei Serbia - România (Kaludjerovo - Naidas).

Intersecția drumului spre Dolovo - la o distanță de aproximativ 6km de Pancevo și aproximativ 25km de Belgrad. Prin Dolovo face legătura cu nisipurile Deliblato.

Secțiunea 1

DOLOVO ECO-MUZEUL - Tezaurul patrimoniului Dolovo

Locații:

La intrarea în Poarta de Vest a Nisipurilor Deliblato:

1. **Complex turistic "Tamiški konaci"** - Stațiune, centru educațional, grajd de cai, ferma "Stari Tamiš";
2. **Pădurea veche de stejar** zona Dolovo, Patrimoniu Natural;

Intrarea în satul Dolovo

3. **"Doi Frasin Alb"** Dolovo, Monument Natural protejat;
4. **Casa Banatului Dolovo**, ridicată în anul 1913, Patrimoniu Cultural - Eco - muzeului Centrul de Interpretare al Dolovo, (Deliblatiuma - Centrul Info Calea Verde Banat);
5. **Biserica Transferului Moaștelor Sfântului Nicolae "Mala - Gornja"**, Dolovo - Biserica Ortodoxă Sărbă construită în 1888 pe locul vechii biserici din 1765, un psaltir mare și Evanghelia Tronului din 1690. și catapeteasma din 1901. - monumente culturale de mare importanță protejate;

Doi Frasin Alb

6. **Biserica Sf. Nicolae "Velika-Donja", Dolovo** - Biserica Ortodoxă Sărbă a fost construită în anul 1811; 36 de icoane în catapeteasmă și 2 tablouri din prima jumătate a secolului al XIX-lea - Monument Cultural de Mare Importanță protejat;
7. **Biserica Ortodoxă Română**, Dolovo, ridicată în 1893;
8. **Vodica Sfântului Prooroc Ilie**, Dolovo;
9. **Biserica Ortodoxă Sărbă Sf. Vasile din Ostrog**, Leanka;

Mala - Gornja biserica

10. **Casa natală a lui Aksentije Maksimović**, construită în prima jumătate a secolului al XIX-lea (A. M. - 1847-1881, celebru compozitor și dirijor sârb la Teatrul Național Sârbesc din Novi Sad), Monument Cultural protejat;
11. **Clădirea școlii elementare "Aksentije Maksimović"**, clădire militară ridicată în 1780, monument cultural protejat;

12. **Casa etno SDAR a familiei Stajic**, ridicată în jurul anului 1725, Monument cultural protejat
13. **Situl arheologic "Ciglana"** Dolovo;

Oaza de vinuri Dolovo / Deliblato nisipuri podgorii

14. **Casa podgorie "Sf. Trifun"**, Dolovo
15. **Crama "Čojbašić"**, Dolovo
16. **Crama "Missura Casa"**, Dolovo

Velika - Gornja biserica

BISERICA SF. NICOLAE “VELIKA-DONJA”

Dolovo - Biserica Ortodoxă Sârbă a fost construită în anul 1811; 36 de icoane în catapeteasmă și 2 tablouri din prima jumătate a secolului al XIX-lea

*“Cine nu a suferit de frumusețe,
ar trebui să vină la Dolovo...”*

(Aksentije Maksimović)

Idila Banatului - Tezaurul patrimoniului Dolovo

Dolovo este situat pe un platou care este împărțit în mai multe văi , la o altitudine de 111 metri , ceea ce îl face

special în raport cu alte locuri din partea sârbă a Banatului .

Urme ale culturilor diferite se reflectă în fațadele de inspirație romantică ale clădirilor, rămășițe de arhitectură folclorică moștenite de la sârbi și români . Imagine plină de viață a peisajelor este completată de ospitalitatea și de tradițiile locului .

Locul este renumit pentru solul său feril și culturile abundente, pentru brânza de oaie , lapte , cai valoroși și vin . Vinul alb și roșu a fost produs aici încă din cele mai vechi timpuri.

Satul de film Dolovo - multe filme celebre interne și străine au fost filmate în locații din Dolovo și din împrejurimi. Dolovo este o comoară a patrimoniului cultural cu numeroase monumente culturale protejate și situri arheologice.

Recolta în Dolovo

Istoria lui Dolovo

Dolovo a fost menționat pentru prima oară în anul 1660 în Pecki Kastig (un manuscris al călugărilor de la Patriarhia Pec), sub numele de Dolovi , denumire ce face trimitere la originile peisajului feeric.

În timpul domniei Mariei Tereza , Dolovo a început să se dezvolte și a fost intens populat între anii 1745 - 1750 de către sîrbi care au migrat din România, din nord și sud de Banat.

ercetările arheologice, efectuate pe siturile din Dolovo, demonstrează că în acest loc au mai existat așezări. La situl arheologic de la Ciglana, cercetările au arătat că în antichitate și în Evul Mediu au existat așezări ale decanilor, sarmaților și slavilor timpurii, care au trăit aici ca popoare libere din Imperiul Roman de atunci.

DOLOVO- informații

Dolovo este situat pe versantul vestic al Nisipurilor Deliblata, pe teritoriul orașului Pančevo și este de 20 kilometri distanță de centrul din Pančevo și la 35km de Belgrad.

Localizare

Stat: Serbia
Provincie: Vojvodina (Banatul de Sud)
Oraș: Pančevo
Zonă locuită: Dolovo

Date geografice

Coordonate geografice:
44°54'02"NG Longitudine
20°52'23"EG Latitudine
Fus oras: Europa Centrala: UTC +1
Suprafață: 119,8 km², altitudine: 111m

Alte date:

Cod poștal 26227, prefix +381 (0) 13,
număr de înmatriculare mașini: PA

REZERVAȚIA NATURAL SPECIALĂ "KRALJEVAC"

Insule plutitoare pe cursul de apă Kraljevac și puțuri de apă, care reprezintă habitatul faunei piscicole și găzduiesc speciile migratoare de păsări de baltă, precum și habitat pentru construirea de cuiburi de păsări rare și pe cale de dispariție.

Secțiunea 2

TRASEUL DUNELE DE NISIP Dolovo - Deliblato - Čardak - Zagajička Brda

Traseu: TREI VODICE - KRALJEVAC LAKE

Traseu: KRALJEVAC - DELIBLATO - ČARDAK

Traseu: ČARDAK - ŠUŠARA - ZAGAJIČKA BRDA

DELIBLATO ECO DESTINATIE

Deliblato este situat pe un drum inel Pančevo - Kovin, la 13km departe de Dolovo; este situat la marginea rezervației natural speciale Nisipurile Deliblata, care este la 2km distanță de partea de nord a satului, în timp ce marginea de vest a satului este determinată de Rezervația Naturală Specială "Kraljevac".

Locații:

1. Rezervația Naturală Specială "Kraljevac"
2. Biserica ortodoxă sârbească "Prenos moštiju Sv. Nikolaja"
3. Biserica ortodoxă românească "Sv.Trojice"

Toate informațiile cu privire la această așezare datează din anul 1660. Deliblato a fost construit în 1689, având școala și biserica făurite din trunchiuri de copac și lemn. Prin decizia Mariei Tereza din

1770 așezarea a fost localizată în zona de frontieră militară și apoi un număr mare de polițiști de frontieră sârbi și români s-au stabilit aici. În anul 1773 a fost anexat la Banatul sârbească și doi ani mai târziu la regimental Banatului german. Școală militară cu limba de predare în germană a fost deschisă în anul 1780. Biserica Ortodoxă Sârbă a fost construită din material solid în imediata apropiere a celei vechi, care a fost demolată în anul 1778. Biserica Ortodoxa Română a fost construit în anul 1925.

Biserica Ortodoxa Română

Rezervația naturală specială "KRALJEVAC"

Este o parte a regiunii Nisipurile Deliblata, situată în localitățile numite Obzovik, Spasovina și Kraljevac.

- Bunuri natural protejate de o importanță excepțională de categoria I.

- Acesta cuprinde o zonă de 26ha și 30ha.

- Regimuri de protecție de gradul I, II și III.

- Valori geomorfologice, hidrogeologice și biologice pe trei entități regionale, cu diferite ecosisteme: Obzovik, Spasovina și o parte din cursul de apă Kraljevac.

Aici se întâlnesc urme ale ferigilor de mlaștină și ale salciei de mlaștină. Rarități naturale, în special vechea de pă mânt și șobolanul cârțiță. Inspecții plutoare pe cursul de apă Kraljevac și puțuri de apă, care reprezintă habitatul faunei piscicole și găzduiesc speciile migratoare de păsări de baltă, precum și habitat pentru construirea de cuiburi de păsări rare și pe cale de dispariție.

Asociația de pescari sportivi "Deliblatsko Jezero", Deliblata, "Kraljevac".

Kraljevac

"ČARDAK" - Rezervație naturală specială "Deliblatska peșcara"

Școala și central recreațional ČARDAK

- Acesta cuprinde clădirea centrală, unde se află sala de clasă și o mică sală de sport, un restaurant cu o capacitate de 400 de persoane și 7 pavilioane din care două sunt incluse în oferta turistică.

Pavilioane "Nera" și "Brzava", cu o capacitate de 130 de paturi sunt destinate elevilor și sportivilor și turismului de agrement. Există terenuri deschise pentru fotbal, baschet, handbal și volei în jurul clădirii, precum și panouri de informare de-a lungul căilor de acces.

Programul de ședere include: drumeții prin pădure cu scopul de a cunoaște flora și fauna, eco-ateliere de lucru, evenimente sportive, evenimente culturale și de divertisment, etc

În perioada de iarnă, relieful de dune oferă condiții ideale pentru sănii și jocuri în zăpadă.

Centrul educațional "Čardak"

Centrul educațional “Čardak”

Acesta reprezintă o destinația pentru elevi și pentru excursiile studențești, un loc de ateliere de lucru și exploarări ale Nisipurilor Deliblata. Capacitatea Centrului este format din: 3 case joase, cu suprafața totală de 400m², biroul de recepție, două săli de conferințe cu o capacitate de 20 și 30 de locuri, toaletă, bucătărie și pivniță de vinuri și camere cu o capacitate de 18 de paturi în total, în pod.

În curtea de 40 acrii, există două adăposturi cu o capacitate de 100 de persoane și grădina botanică cu o expoziție de instrumente. Centrul din păduri este înconjurat de trasee educative pe care sunt situate zone de odihnă și turnuri de supraveghere.

ŠUŠARA ECO DESTINATIE

Šušara este situat la granița de sud-est a rezervației speciale naturale Nisipurile Deliblata, așezarea fiind înconjurată de livezi și vii.

Așezarea Šušara datează din anul 1810 (în limba germană: Schuschara Sanddorf, în maghiară: Szusara Puszta). Acest loc a primit numele după nisipul galben care a fost dispersat de vânt atunci când, în 1808 în această regiune au început, prin ordinul Imperiului austriac și la comanda arhiducelui Ludvig, lucrările menite să lege zona de nisip cu solul, lucrări care a fost gata în 1909.

În anul 1887 mai mult de 180 de viticultori s-au stabilit aici, cu scopul de a ridica podgorii de viță de vie.

Locație:

1. Sanctuarul St. Ladisava și sediul central al episcopiei
2. Moară de vânt
3. Vechea așezare Šušara, rămășițele vechiului sat

Istoria Morii de Vânt

Moara de vânt a fost construită în 1900. Deficitul de apă a fost eliminat prin forajul cu sonde arteziene pe 15 octombrie 1893 și cu un foraj de apă de 168 de metri adâncime.

În 1900, mai mult de 10 km de conducte de apă pentru sat au fost construite. Prima conductă de apă a existat în Šušara cu un an înainte de a fi construită în Paris. Această moară de vânt a fost construită din donațiile făcute de Imperiul Austriac. Mecanismul morii a fost comandat în Dresda, iar piesele sale au fost făcute în atelierul Eiffel din Paris. Moara de vânt a fost condusă de energia eoliană, și cum vântul suflă periodic, cererile de apă au fost mai mari, așa că s-a trecut la un motor diesel pentru a satisface nevoile de consum de apă.

Începând cu anul 1962, când satul are electricitate, aceasta a fost pusă în mișcare de energia electrică. Pompele trag apa din puț de la o adâncimea de 168 m.

Această structură este de mare importanță, a fost renovată și adusă înapoi în aspectul său inițial din anul 1900. Moara este Muzeu de Tehnologie din anul 2010.

Dealurile de la Zagajička ZAGAJIČKA BRDA - DUMAČA

“Drumul peste dune” Dealurile de la Zagajička - Dumača, suprafața de 641.75ha - un peisaj unic de relief foarte interesant și neobișnuit situat pe marginea de nord-est a Dunelilor de nisip Deliblato.

Dealurile sunt vechi dune de nisip, parțial împădurite și parțial acoperite cu vegetație de stepă, sunt o relictă unică a peisajului original al Câmpiei Panonice.

Cel mai înalt deal este la 256m deasupra nivelului mării, în vârful se află un monument în formă de piramidă, cu vedere panoramică spre Dunăre și pantele Carpaților de sud, în timp ce spre nord se pot vedea Munții Vârșetului.

Moara de vânt

Zagajička brda

Dealurile de la Zagaița ZAGAJIČKA BRDA - ĐUMAČA

Dealurile sunt vechi dune de nisip, parțial împădurite și parțial acoperite cu vegetație de stepă, sunt o relicvă unică a peisajului original al Câmpiei Panonice.

Secțiunea 3

BANAT GREENWAY ÎN INIMA NISIPURILOR DELIBLAȚI

Traseu: **BANAT GREENWAY 340a**
VECHEA CALE FERATA - "Cine cântă acolo?"

Traseu: **OAZĂ DE VIN**
Vinska oaza Dolovo - Vinogorje Deliblatske peščare
Dolovo - Leanka - Devojački bunar - Banatski karlovac

DRUMURI DE PĂDURE ȘI VEGETAȚIE DE STEPĂ

Locație:

1. **Volovska paša**
2. **Tilva**
3. **Orlovac** - loc pentru hrănirea pșștrilor **Korn**
4. **Rošijana i Crni vrh**
5. **Flamunda**, cabană de vânatoare

KORN, suprafața de 389.38ha - zonă de stepă, unde se află terenul de hrănire "Orlovac" pentru păstrarea

speciilor de păsări răpitoare pe cale de dispariție.

Caracteristică specifică a zonei Nisipurile Deliblata este pădurea și stepă cu vegetația sa, aranjate într-un mod mozaic peste dune de relief expresiv, care este unic în bazinul Panonic.

Vegetația forestieră

Cele mai importante locații din zona Nisipurile Deliblata , Rošijana și Vârful Negru, au fost protejate din 1912 ca patrimoniu natural.

Ele reprezintă în întregime zone conservate cu elemente caracteristice primordiale pentru vegetația din Nisipurile Deliblata. Comunităților forestiere Rhamno - Quercetum virgiliana, Quercus virgiliana - stejar virgilian cu *Tilia tomentosa* - tei și grupuri de *Populus sp* - plop, într-un aranjament mozaic cu formațiuni de subarborescent mixt : *Cotinus coggygria* - sumac, *Crataegus monogyna* - paducel și *Juniper communis* - ienușar și a familiilor iarbă *Chrysopogenetum pannonicum* și *Festuceto - Potentilletum arenarie* - Păiuș, reprezintă ultimele resturile de vegetație autohtonă din câmpia Pannonia . Cele mai importante specii de plante sunt protejate, fiind rarități naturale: *Fritillaria degeniana*, *Anemone silvestris*, precum și toate tipurile de orhidee *Orchis sp*, *Geranium sanguineum* - geranium este o specie excepțională a comunităților de la granițele forestiere.

Rošijana, se află situată localitatea Korn. Vegetația de stepă din această regiune, care are originea ca pășune și zonă de cosit este reprezentată de comunitatea de *Festuceto-Potentilletum arenarie-fescue*. Speciile protejate continuă să fie reproduse: *Pulsatilla vulgaris* subsp. *Grandis* - anemone de mare, *Paeonia tenuifolia* - bujor de stepă, *Rindera umbellata* și *Colchicum-arenarium*, șofran de luncă. Ultimele exemplare din câmpia Panoniei de *officinalis ssp.banatica*-bujorul de Banat e află în Serbia.

Клека

Vegetația de stepă

În mijlocul fostei pășuni a zonei Deliblata, între Devojački bunar și

Korn

Tilva

Flamunda

Banatski Božur

Traseu: **TRASEU BUJOR DE BANAT - prin Stepa Banatului**
Dolovo - Volovska paša - Devojački bunar - Korn

Traseu: **TRASEU DE STEPĂ PENTRU DUNELE DE NISIP**
Korn - Šušara - Zagajička brda - Dumača

Traseu: **TRASEU DUNELOR DE NISIP către CUIBUL LEBEDELOR**
Zagajička brda - Labudovo okno

Traseul de pe Dealurile de la Zagajica duce până la satul Grebenac (Grebeņa), spre satul Kajtasovo, până la intersecția drumului Pančevo-Kovin-Bela Crkva, unde se unește cu Traseul Dunării prin Banat. De la răscruce, faceți dreapta spre zona „Dumbrava lebedelor”. În stânga drumul duce peste „Podul Diavolului” spre Bela Crkva (Biserica Albă) și trecerea frontierei către România.

LABUDOVO OKNO

Zona “Labudovo okno” este situată în cea mai mare parte în limitele Rezervației naturale speciale „Deliblatska peșcara” și face parte din cursul Dunării de 20 de

kilometri, de la Ada Žilova lângă Dubovac până la gura de vărsare râului Nera. A devenit recunoscută ca fiind una dintre cele mai importante stații de migrație și locuri de iernare pentru păsările de apă din Europa.

“Labudovo okno” este o zonă importantă la nivel internațional pentru păsări (Important Bird Area - IBA), o zonă semnificativă pentru plante (IPA) și fluturi (PBA) și, din 2006, un habitat de zonă umedă de importanță internațională după Convenția Ramsar.

Marcând marginea de sud a Câmpiei Panonice, situl “Labudovo okno” se întinde pe o suprafață de 3.733ha, o parte importantă a Dunării și a zonelor învecinate, precum și râul Nera până la granița cu România. Coordonate geografice: 44°48' N, 021°18' E.

BANATSKA KUĆA
Informativni Centar Banat Greenway
Dolovo 26227, Bratstva i Jedinstva 24 - Srbija
E: banatgreenway@gmail.com
T: +381 64 6453321
GPS coordinate: 44.895996, 20.878265
(N: 4971403 E: 490378)

CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI

Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura.

www.banatgreenway.com

Beneficiar principal: Comuna Cornereva (RO)
Parteneri de proiect: Municipality Kovačica (SRB)
Asociația "Prietenii Orașului Pancevo" (SRB)
Bugetul total al proiectului: 528.952,20 EUR
Finanțare UE: 449.609,36 EUR
Perioada de implementare: 22.12.2020 - 20.12.2022

Interreg - IPA CBC
România - Serbia

Cooperare dincolo de frontiere

Programul Interreg -IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia este finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul de Asistență pentru Preaderare (IPA II) și cofinanțat de statele partenere în program.

Atractivitate pentru
turism sustenabil

Titlul proiectului: BANAT GREENWAY CORIDORUL (CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI) –
Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura (eMS Cod: RORS 372)

Editorul materialului: Assoc."Friends of Pancevo"

Data publicării: Martie 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Pentru eventuale sesizări, contactați: romania-serbia@mdrap.ro

www.romania-serbia.net